

Riktlinjer för ortnamnsverksamhet och adressättning

 Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Riktlinje
	Beslutad av	Kommunstyrelsen 2020-06-02, § 96
	Dokumentansvarig	GIS-ingenjör
	Reviderad av	Servicenämnden 2024-03-14, §28

Innehållsförteckning

1	Riktlinjer för ortnamnsverksamhet och adressättning.	4
1.1	Ansvar.....	4
1.2	Syftet med riktlinjerna.....	4
1.3	Definition av ortnamn.....	4
1.4	Beredning av namnändringen.....	5
1.5	Krav på namn.....	5
1.6	Beslut i namnändringen.....	5
1.7	Ändring av namn.....	6
1.8	Utformning av belägenhetsadresser.....	6

1 Riktlinjer för ortnamnsverksamhet och adressättning

1.1 Ansvar

Lantmäteriet har rollen som nationell ortnamnsmyndighet i Sverige med stöd av det rådgivande samarbetsorganet Ortnamnsrådet (bestående av Lantmäteriet, Institutet för språk och folkminnen, Riksantikvarieämbetet, Sametinget, Sveriges Kommuner och Regioner, Trafikverket samt universiteten).

Kommunen är den myndighet som beslutar om adresser och svarar för att uppgifterna är korrekta.

Kommunerna beslutar om namn på kvarter. Kommunerna beslutar också om namn på vägar, gator och allmänna platser inom detaljplan samt på stadsdelar och på olika kommunala inrättningar. Enligt lagen om lägenhetsregister ska kommunerna fastställa belägenhetsadresser för bostadslägenheter.

Kommunerna sätter även namn på vägar utanför detaljplanelagt område eftersom detta är att betrakta som ett allmänt intresse.

Servicenämnden:

- är ansvarig för ortnamnsverksamheten och adressättningen i Eda kommun
- beslutar på delegation av kommunfullmäktige i kommunala namn- och adressärenden
- har rätt att besluta om vidaredelegation till tjänsteman i ärenden som inte är av stor vikt eller principiell beskaffenhet

1.2 Syftet med riktlinjerna

Servicenämnden ska tillse att god ortnamnsed enligt Kulturmiljölagen iakttas. I arbetet med namngivning och i sin övriga befattning med ortnamnen ska servicenämnden ta hänsyn till namnens kulturhistoriska värde, övriga kulturhistoriska intressen och göra språkliga överväganden.

Vid namngivningen och adressättningen ska servicenämnden se till att funktionella krav tillgodoses, och att kraven på viktiga samhällsfunktioner som polis, ambulans, räddningstjänst och leveranser tillgodoses.

1.3 Definition av ortnamn

Ortnamn är ett sammanfattande begrepp för alla geografiska namn. Ortnamn omfattar såväl namn på gårdar, byar, kommuner, län och landskap etc. som gator och kvarter, broar, parker, torg och trafikleder. Ortnamnen har inte bara en praktisk funktion, utan är också ovärderliga källor till vår egen historia, och berättar mycket om de ekonomiska, sociala och kulturella villkor som styrde samhället vid deras tillkomst.

1.4 Beredning av namnärenden

Namnärenden ska beredas av Plansektionen. Plansektionen ska svara för kommunens kontakter med Lantmäteriet och övriga myndigheter i namnfrågor.

Plansektionen ska vid behov anlita språklig eller annan expertis. Yttranden får införas från servicenämnden, kommunens övriga nämnder, beredningar och tjänstepersoner. Namnförslag ska utarbetas i så tidigt skede av planeringsprocessen som möjligt. Senast när förslag till detaljplan upprättas bör Plansektionen lägga fram förslag till namn på de allmänna platser som finns inom planområdet. Förslag till namn på allmänna platser såsom vägar, gator, torg, parker och kvarter ska fogas till planförslaget vid utställning.

För nya exploateringsområden bör servicenämnden använda sig av möjligheten att i exploateringsavtal klargöra att kommunen beslutar om namn på vägar och anläggningar i området.

Plansektionen ska samråda med skogsägare vid beredning av ärenden rörande skogsvägar och namnskyltar på dessa. Detsamma bör gälla trafikhuvudmän för ortnamn på skyltar vid busshållplatser.

1.5 Krav på namn

- Ortnamn ska vara på svenska, lätta att uttala, stava och uppfatta.
- Namn som godkänts av Lantmäteriet ska i statlig och kommunal verksamhet användas i sin godkända form.
- Ortnamn ska stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat. I Eda kommun faller ofta språkljud i slutet av en mening bort vilket får anses som en hävdvunnen stavningsform, sådana ortnamn kan godkännas (under förutsättning att inte ortnamnet godkänts av Lantmäteriet i annan form enligt stycket ovan).
- Hävdvunna ortnamn ska inte ändras utan starka skäl.
- Påverkan på hävdvunna namn ska beaktas vid nybildning av ortnamn.
- Namnen ska vara bärare av platsens och områdets natur- och kulturhistoriska värden och historia. Den naturliga utgångspunkten för all namngivning i kommunen bör vara att försöka anknyta nya namn till något som finns eller har funnits på platsen.

1.6 Beslut i namnärenden

Namn på allmänna platser såsom gator, vägar, torg och parker som kommunen är huvudman för, ska beslutas av servicenämnden.

Serviceämnden är ansvarig över ortnamnsverksamhet och adressättning i Eda kommun. Däremot kan serviceämnden överlåta sin beslutanderätt till utskott och tjänstepersoner enligt en delegeringsordning som serviceämnden har antagit. För att veta den aktuella delegationen, se serviceämndens delegationsordning.

1.7 Ändring av namn

Vid ändring av Ortsnamn bör berörda fastighetsägare, hyresgäster och bostadsrättsinnehavare underrättas om förslaget och om motiven för detta. Detsamma gäller annan uppgift som ingår i adresser, som påverkas av en ändring. De som berörs av ändringsförslaget ska ges möjlighet att lämna synpunkter på förslaget innan beslut tas av serviceämnden.

1.8 Utformning av belägenhetsadresser

En adress ska ange var en geografisk plats är belägen. Adressen ska entydigt peka ut bara en plats.

Belägenhetsadressen inom Eda kommun ska bestå av:

1. **Geografisk kommundel** (ursprung gamla sockenindelningen).
2. **Adressområde** - för adressering skapat geografiskt område inom geografisk kommundel. Adressområde kan vara namn på vägar och gator eller ett byadressområde.
3. **Gatuadressområde** - (inom tätbebyggt område, motsvarar gata, väg eller torg)

eller

- **Byadressområde** (landsbygd, byadressområdet=traktnamnet) tillsammans med Gårdsadressområde (unikt adressnamn inom ett byadressområde vilket ska ha tydlig ortnamnkaraktär).

Samt

1. **Adressplats** - unik beteckning inom ett adressområde, ett nummer som ibland är kompletterat med en eller två bokstäver.
2. **Aktuell status** för adressen (föreslagen reserverad, gällande)